UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2021/1642

z 29. apríla 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodárske a menové veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0093/2021),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ďalej len „orgán“) za rozpočtový rok 2019 na úrovni 47 379 354 EUR, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšenie o 7,21 %; keďže orgán je financovaný z príspevku Únie (28,73 %), z príspevkov národných orgánov dohľadu členských štátov (45,76 %) a z poplatkov subjektov podliehajúcich dohľadu (24,33 %);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy za rozpočtový rok 2019 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že účtovná závierka orgánu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2019 prinieslo mieru plnenia rozpočtu na úrovni 99,95 %, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje mierne zníženie o 0,03 %; konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 88,77 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zníženie o 0,11 %;

2. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov orgán v súlade so súvisiacim nariadením o poplatkoch účtuje poplatky ratingovým agentúram a archívom obchodných údajov a že takéto poplatky by mali pokrývať len výdavky orgánu súvisiace s účtovanými poplatkami; konštatuje však, že Dvor audítorov zistil, že účtované poplatky prevýšili súvisiace výdavky, čím sa vytvorili prebytky; poznamenáva, že hoci sa orgán riadil usmerneniami Komisie, prebytky a deficity môžu viesť k ročnému krížovému financovaniu činností; konštatuje, že podľa odpovede orgánu to neviedlo k žiadnemu významnému opakovanému krížovému financovaniu v rámci rozpočtu orgánu a že v roku 2019 bola odchýlka medzi nákladmi na dohľad 2,8 % v prípade ratingových agentúr a 1,8 % v prípade archívov obchodných údajov; vyzýva orgán, aby naďalej obmedzoval takéto krížové financovanie;

3. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov rozpočet orgánu v roku 2019 zahŕňa príspevky príslušných vnútroštátnych orgánov vo výške 1 363 258 EUR, ktoré boli založené na odhadovaných údajoch a nikdy neboli upravené tak, aby zodpovedali skutočným údajom; na základe odpovede orgánu konštatuje, že boli vypočítané odhadované aj skutočné sumy, ale z pokynov Komisie (Ares(2016)2772696) o príspevkoch na dôchodkové zabezpečenie vyplýva, že agentúry by nemali upravovať podiel príspevkov príslušných vnútroštátnych orgánov na dôchodkové zabezpečenie na skutočné úrovne a že rozdiel medzi skutočnými a odhadovanými sumami príspevkov príslušných vnútroštátnych orgánov na dôchodkové zabezpečenie v roku 2019 bol nepodstatný, t. j. 27 888 EUR;

([1]) Ú. v. EÚ C 107, 31.3.2020, s. 233.

4. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov poplatky účtované ratingovým agentúram v súlade so súvisiacim nariadením o poplatkoch sú založené na ich príjmoch ako právnych subjektov, nie však ako asociácie alebo skupiny prepojených subjektov, čím sa vytvára príležitosť na zníženie poplatkov alebo zamedzenie poplatkom prevodom príjmov z ratingových agentúr podliehajúcich právomoci Únie na ich prepojené subjekty mimo Únie, pričom pravdepodobný finančný vplyv tejto medzery v nariadeniach nie je známy; poznamenáva, že zo správy Dvora audítorov vyplýva, že zatiaľ čo orgán uplatňoval príslušné nariadenie o poplatkoch správne, riziko identifikoval a oznámil ho Komisii; konštatuje, že podľa odpovede orgánu sa orgán bude aktívne zúčastňovať na všetkých iniciatívach zameraných na zabránenie akejkoľvek medzere v príslušnom nariadení o poplatkoch;

5. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov pri výpočtoch poplatkov archívov obchodných údajov orgán poskytol stanoviská nezávislých audítorov, v ktorých sa uvádza, že ich finančné výkazy za rok 2018 poskytovali pravdivý a verný obraz, ale predložené informácie o počte obchodov nahlásených archívom obchodných údajov v priebehu roka 2018 a počte zaznamenaných otvorených obchodov k 31. decembru 2018 boli zo strany nezávislých audítorov podrobené len obmedzenému prieskumu; konštatuje, že podľa odpovede orgánu tento orgán nemá právny základ na to, aby archívy obchodných údajov žiadal o nezávislé audítorské preskúmania týkajúce sa týchto počtov, a že orgán navrhol Komisii zmeniť delegované nariadenie o poplatkoch účtovaných archívom obchodných údajov s cieľom harmonizovať systém výpočtu v súlade s odporúčaniami Útvaru Komisie pre vnútorný audit (ďalej len „IAS“); konštatuje, že podľa odpovede orgánu poskytol najväčší archív obchodných údajov v roku 2019 dobrovoľne certifikáciu nezávislého audítora týkajúcu sa všetkých kritérií použitých pri výpočte;

Výkonnosť

6. konštatuje s uspokojením, že agentúra využíva určité kritériá, napríklad kľúčové ukazovatele výkonnosti, aby posúdila pridanú hodnotu svojej činnosti, ako aj iné opatrenia na zlepšenie svojho rozpočtového riadenia, napríklad počet vykonaných partnerských preskúmaní, počet analyzovaných rizikových tém a miera výsledku rozpočtového hospodárenia;

7. poznamenáva, že orgán dokončil 95 % činností zahrnutých do svojho ročného pracovného programu v roku 2019, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšenie o 5 %;

8. berie na vedomie, že orgán je spolu s Európskym orgánom pre bankovníctvo a Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov členom spoločného výboru, ktorý sa usiluje zaistiť jednotnosť naprieč všetkými sektormi a spoločné pozície v oblasti dohľadu nad finančnými konglomerátmi a v ďalších horizontálnych otázkach, a že spolu so Železničnou agentúrou Európskej únie využíva toho istého účtovníka a zúčastnil sa na mnohých spoločných obstarávaniach s inými agentúrami, pričom sa vždy snaží o dosiahnutie efektívnosti na základe spolupráce; dôrazne nabáda orgán, aby sa aktívne usiloval prehlbovať a rozširovať spoluprácu so všetkými agentúrami Únie;

9. víta úsilie orgánu o koordinovanejší režim dohľadu v rámci európskeho finančného systému; zdôrazňuje jeho úlohu spočívajúcu v zabezpečovaní stabilného, dobre integrovaného, efektívneho a bezpečného finančného trhu; zdôrazňuje význam ochrany spotrebiteľa v Únii presadzovaním spravodlivosti a transparentnosti na trhu s produktmi a finančnými službami a so záujmom očakáva nové informácie o budúcich opatreniach prijatých v tomto smere vrátane reakcií na výzvy spojené s digitalizáciou hospodárstva a opatrení v oblasti udržateľnosti;

10. zdôrazňuje úlohu finančného systému primerane reagovať na výzvy finančnej udržateľnosti, Európsku zelenú dohodu a Parížsku dohodu; víta preto úsilie orgánu o začlenenie ďalších ekvivalentov plného pracovného času do svojho rozpočtu na rok 2020 na vykonávanie svojho nového mandátu v oblasti udržateľnosti; so záujmom očakáva aktuálne informácie o pokroku v tejto oblasti v druhej polovici roka 2021;

11. poukazuje na to, že orgán bol poverený ďalšími právomocami v oblasti priameho dohľadu a posilňovania konvergencie; víta pridelenie týchto právomocí, varuje však, že aby bol tento proces efektívny, musí byť postupný a nepretržitý;

12. zdôrazňuje, že v určitých prípadoch sa v mandátoch prijatých na úrovni 1 právnych predpisov nezohľadňujú minimálne lehoty nevyhnutné na to, aby orgán mohol vykonať potrebné činnosti na vypracovanie a prijatie opatrení úrovne 2, ktoré si vyžiadajú prerozdelenie zdrojov a spôsobia oneskorenie pri uplatňovaní určitých opatrení;

13. uznáva, že zloženie jeho rady orgánov dohľadu sa javí vhodné, pokiaľ ide o riešenie regulačných právomocí orgánu, ale menej v súvislosti s jeho funkciami dohľadu; domnieva sa, že schopnosť orgánu získavať presné informácie od finančných inštitúcií nepostačuje na to, aby mohol vykonávať svoje rôznorodé povinnosti;

14. zdôrazňuje, že orgán musí pri vykonávaní svojich činností venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu súladu s právom Únie, dodržiavaniu zásady proporcionality, ak je to relevantné, a dodržiavaniu základných zásad, ktorými sa riadi vnútorný trh; víta zriadenie poradného výboru pre proporcionalitu, ktorý bude dohliadať na zásadu proporcionality, a so záujmom očakáva, že dostane navrhovanú metodiku k tomu, ako bude výbor prispievať k ročnému pracovnému programu orgánu; poukazuje na to, že v náležitých prípadoch by zásada proporcionality mala byť hlavnou zásadou činnosti orgánu;

15. konštatuje, že keďže sa pracovné zaťaženie orgánu čoraz viac mení z regulačnej činnosti na presadzovanie a uplatňovanie práva Únie, rozpočtové a ľudské zdroje orgánu sa musia vnútorne prerozdeliť; poukazuje na to, že prísne zameranie na mandát pridelený zákonodarcom Únie zabezpečí účinnejšie a efektívnejšie využívanie zdrojov; upozorňuje, že v záujme dosiahnutia dobrého dohľadu je nevyhnutné, aby mal orgán kapacitu na prijímanie opatrení v prípade rizík alebo problémov, ktoré môžu vzniknúť na trhu; poznamenáva, že zvýšenia rozpočtu by mali byť postupné a kontinuálne a mali by zodpovedať rozširovaniu právomocí; domnieva sa, že budúce povinnosti vyplývajúce okrem iného zo stratégie v oblasti digitálnych financií, ako aj povinnosti vyplývajúce z boja proti praniu špinavých peňazí si vyžadujú úpravu financovania orgánu; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné prideliť orgánu dostatočné zdroje, aby mohol primerane a efektívne vykonávať pridelené úlohy;

16. víta správu orgánu o zrýchlenom partnerskom preskúmaní z 3. novembra 2020 o uplatňovaní usmernení o presadzovaní finančných informácií (ESMA/2014/1293) orgánmi BaFin a FREP v súvislosti s prípadom Wirecard, v ktorom sa odhalili vážne nedostatky v dohľade nad trhom a inštitucionálnom dohľade, najmä pokiaľ ide o ochranu investorov a integritu trhu; navrhuje, aby orgán zohľadnil zistenia z tohto škandálu vo svojich usmerneniach a partnerských preskúmaniach vykonávania týchto usmernení; vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na ďalšiu harmonizáciu pravidiel Únie týkajúcich sa finančného dohľadu;

17. uznáva vyšetrovanie systémov obchodovania s arbitrážou dividend, ako sú *cum-ex* alebo *cum-cum*, ako požadoval Európsky parlament vo svojom uznesení z 29. novembra 2018 o škandále *cum-ex*: finančná trestná činnosť a medzery v súčasnom právnom rámci ([2]); vyjadruje spokojnosť s dôkladnosťou tohto vyšetrovania v záujme integrity konkrétnej oblasti činnosti finančných trhov;

18. domnieva sa, že orgán by mal vziať do úvahy nové výzvy v oblasti digitálnych technológií a udržateľnosti; domnieva sa, že splnenie týchto stanovených cieľov a ich začlenenie do regulačného rámca a rámca dohľadu musia byť vždy v súlade s posilňovaním trhu bez toho, aby sa oslabila jeho konkurencieschopnosť a kládla nadmerná záťaž na účastníkov trhu, najmä na malé a stredné podniky; domnieva sa, že na monitorovanie plnenia týchto cieľov sa musia vyčleniť primerané zdroje.

Personálna politika

19. konštatuje, že k 31. decembru 2019 bol plán pracovných miest naplnený na 73,81 %, pričom z 210 dočasných zamestnancov schválených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní so 156 schválenými pracovnými miestami v roku 2018) bolo vymenovaných 155 dočasných zamestnancov; konštatuje, že pomerne nízku realizáciu plánu pracovných miest možno vysvetliť neskorším než očakávaným prijatím preskúmania európskeho orgánu dohľadu a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 ([3]) (nariadenie o infraštruktúre európskych trhov), ktorým by sa povolil nábor ďalších zamestnancov pre orgán; konštatuje, že v roku 2019 v orgáne pôsobilo 68 zmluvných zamestnancov a 10 vyslaných národných expertov;

([2]) Ú. v. EÚ C 363, 28.10.2020, s. 102.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

20. víta informáciu o tom, že orgán sa približuje k dosiahnutiu rodovej rovnováhy vo svojej správnej rade (6 mužov a 5 žien) a na úrovni zamestnancov (52 % mužov a 48 % žien); s uspokojením berie na vedomie, že v prípade vrcholového manažmentu bola dosiahnutá rodová rovnováha (jeden muž a jedna žena); víta úmysel orgánu uverejniť užší zoznam uchádzačov pozostávajúci najmenej z jednej ženy a jedného muža na účely vymenovania predsedu orgánu a vyzýva orgán, aby urobil to isté v súvislosti s menovaním svojho výkonného riaditeľa; vyzýva orgán, aby sa pri navrhovaní interných programov na podporu žien a väčšej rozmanitosti svojich zamestnancov inšpiroval iniciatívami Európskej centrálnej banky;

21. berie na vedomie, že miera fluktuácie zamestnancov orgánu v roku 2019 bola na úrovni 5 %, čím sa dosiahol cieľ orgánu, ktorým bola fluktuácia nižšia než 10 %;

22. berie na vedomie, že orgán prijal politiku v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania obťažovaniu; konštatuje, že oddelenie ľudských zdrojov tohto orgánu každoročne vypracúva správu o činnostiach, ktoré orgán vykonáva s cieľom predchádzať obťažovaniu na pracovisku; ďalej konštatuje, že uvedené oddelenie a dôverní poradcovia pravidelné organizujú informačné stretnutia;

23. zastáva názor, že kombinácia skúseností zo súkromného a z verejného sektora na jeho pozíciách je pre orgán pozitívna; domnieva sa, že by sa mali preskúmať možnosti na prilákanie talentov zo súkromného sektora do verejného sektora a naopak, so zavedením minimálnych záruk na podporu nezávislosti oboch týchto sektorov; vyjadruje presvedčenie, že na vykonávanie pravidiel v tejto veci by mali dohliadať spoločné orgány Únie a mali by sa zohľadňovať osobitné okolnosti každého prípadu;

24. so znepokojením sa stotožňuje so zistením Dvora audítorov, že orgán s cieľom kompenzovať nedostatok pracovných miest v čoraz väčšej miere využíva konzultantov a dočasných agentúrnych zamestnancov, čo môže predstavovať riziko nedostatočného dohľadu nad zložitou prácou externých dodávateľov a zmluvných sporov z dôvodu nejasne vymedzenej zodpovednosti; poznamenáva v nadväznosti na zistenia Dvora audítorov z predchádzajúcich rokov, že orgán využíva zmluvy s IT spoločnosťami, ktoré sú formulované spôsobom, ktorý by mohol znamenať pridelenie dočasných pracovníkov namiesto poskytovania jasne vymedzených IT služieb alebo produktov; konštatuje, že využívanie zmlúv o poskytovaní služieb IT na prideľovanie pracovných síl by nebolo v súlade s pravidlami Únie, ktoré upravujú sociálnu oblasť a zamestnávanie, a orgán by sa vystavil právnemu riziku a riziku poškodenia dobrého mena; konštatuje, že podľa odpovede orgánu akékoľvek potenciálne riziká v tejto súvislosti boli obmedzené a orgán prijal všetky potrebné postupy, aby sa zabránilo možnej zámene medzi obstarávaním IT služieb a prideľovaním dočasných pracovníkov v zmluvách; naliehavo vyzýva orgán, aby zabezpečil, aby sa v zmluvách predišlo prípadným zámenám medzi obstarávaním služieb a najímaním dočasných pracovníkov;

Verejné obstarávanie

25. poznamenáva, že orgán sa usiluje o zvýšenie efektívnosti prostredníctvom spojenia postupov verejného obstarávania s inými agentúrami; konštatuje, že v roku 2019 orgán spolu s Európskym orgánom pre bankovníctvo podpísal rámcovú zmluvu o poradenských službách v oblasti správy zariadení a v súčasnosti vedie postup verejného obstarávania pre služby dočasných pracovníkov spolu s tromi ďalšími agentúrami s ústredím vo Francúzsku;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

26. konštatuje, že 25,41 % rozpočtu orgánu pochádzalo z poplatkov účtovaných subjektom, nad ktorými vykonáva dohľad; konštatuje, že boli prijaté opatrenia na zmiernenie konfliktov záujmov a že tieto štruktúry a procesy prešli auditom zo strany orgánov Únie a externých audítorov; vyzýva orgán, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium aj naďalej podával správy o opatreniach, ktoré prijal s cieľom predísť akýmkoľvek konfliktom záujmov; okrem toho berie na vedomie názor orgánu, že ak by poplatky vyberala Komisia, zvýšila by sa neefektívnosť a zvýšili by sa riziká nepresnosti a nesprávneho výpočtu a následného poškodenia dobrého mena;

27. víta ďalšie kroky prijaté s cieľom zvýšiť transparentnosť činností orgánu prostredníctvom podávania správ o stretnutiach zamestnancov orgánu s externými zainteresovanými stranami a ich dostupnosti na webovom sídle orgánu;

28. víta skutočnosť, že orgán uverejňuje životopisy a vyhlásenia o záujmoch členov vrcholového manažmentu;

29. pripomína pripomienky a poznámky orgánu udeľujúceho absolutórium uvedené v uznesení, ktoré je súčasťou rozhodnutia o udelení absolutória orgánu za rozpočtový rok 2018, pokiaľ ide o problém konfliktov záujmov v dôsledku javu otáčavých dverí, a zdôrazňuje potrebu jednotného prístupu vo všetkých agentúrach; vyzýva orgán, aby orgán udeľujúci absolutórium informoval o dosiahnutom pokroku;

30. zdôrazňuje význam otvorenej, efektívnej a nezávislej administratívy pre všetky agentúry Únie a Úniu ako celok; pripomína svoje uznesenie zo 16. januára 2020 o inštitúciách a orgánoch v hospodárskej a menovej únii: predchádzanie konfliktu záujmov po skončení verejnej služby ([4]), rozhodnutie európskej ombudsmanky z 18. novembra 2020 a jej odporúčanie zo 7. mája 2020 vo veci 2168/2019/KR; zdôrazňuje potrebu jednotného právneho rámca na riešenie týchto otázok; vyzýva orgán, aby vykonal odporúčania európskej ombudsmanky vo veci 2168/2019/KR, a to v prípade potreby najmä využitím možnosti zakázať svojim vedúcim pracovníkom zastávať určité pozície po skončení ich funkčného obdobia, stanovením kritérií pre možnosť odchodu svojich zamestnancov do súkromného sektora, informovaním uchádzačov o vedúce pozície orgánu o kritériách, keď sa o ne uchádzajú, a zavedením vnútorných postupov na zabezpečenie toho, aby bol zamestnancovi v prípade, že zmení pôsobisko, okamžite zrušený prístup k dôverným informáciám; ďalej vyzýva orgán, aby zvážil predĺženie 12-mesačného obdobia, počas ktorého sa osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, pre vedúcich pracovníkov uvažujúcich o zmene pôsobiska, ktorá by mohla viesť ku konfliktu záujmov po ukončení verejnej služby; vyzýva orgán, aby sa inšpiroval uverejňovaním stanovísk etického výboru Európskej centrálnej banky k prípadom konfliktu záujmov a zárobkovej činnosti po uplynutí mandátu s cieľom zvýšiť transparentnosť v súvislosti s potenciálnymi konfliktmi záujmov a zárobkovou činnosťou po uplynutí mandátu;

Vnútorná kontrola

31. na základe pripomienok a poznámok orgánu udeľujúceho absolutórium v súvislosti so správou IAS s názvom Príjmy a riadenie podľa činností v Európskom orgáne pre cenné papiere a trhy konštatuje, že boli prijaté súvisiace dohodnuté opatrenia;

32. berie na vedomie, že IAS v roku 2019 vydal audítorskú správu o IT bezpečnosti a súvisiacich procesoch riadenia a že orgán vypracoval akčný plán na riešenie oblastí, v ktorých je potrebné zlepšenie; vyzýva orgán, aby orgán udeľujúci absolutórium informoval o opatreniach prijatých v tejto súvislosti;

33. poznamenáva, že správna rada orgánu prijala nový rámec vnútornej kontroly v novembri 2018; konštatuje, že orgán vykonal prvé každoročné posúdenie účinnosti uplatňovania zásad vnútornej kontroly v prvom štvrťroku 2020 a dospel k záveru, že systém vnútornej kontroly funguje dobre; konštatuje, že bolo zistených 24 nedostatkov, z ktorých väčšina nebola závažná a žiaden z nich nespochybnil existenciu a riadne fungovanie zásad, pričom tieto nedostatky súviseli najmä so zložkami kontrolného prostredia a kontrolných činností, ako aj s informačnými a komunikačnými zložkami;

Ďalšie pripomienky

34. poznamenáva, že vzhľadom na pretrvávajúcu neistotu v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie orgán naďalej prijímal praktické prípravné opatrenia pre scenár bez dohody, a to uverejňovaním aktualizovaných vyhlásení a opatrení týkajúcich sa aplikácií a databáz IT;

35. berie na vedomie úsilie vynaložené na zvýšenie kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov orgánu;

36. berie na vedomie, že v novembri 2019 sa orgán presťahoval do nových priestorov v Paríži v budove známej ako „iBox“, ktorá má environmentálnu certifikáciu vysokej kvality a je v porovnaní so starými priestormi na meter štvorcový menej nákladná;

37. vyzýva orgán, aby sa zameral na oboznamovanie širokej verejnosti s výsledkami svojho výskumu;

38. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 ([5]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([4]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0017.
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0215.